

Sygn. akt II Ca 1121/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Rajchel (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Joanna Ćwik-Bielińska

SO Krystyna Dobrowolska

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. P.

przy uczestnictwie M. P., K. J., A. G., M. B., S. B., A. B. i Gminy K.

o wpis prawa własności w księdze wieczystej (...)

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie z dnia 7 marca 2016 roku sygn. akt I Co 4627/15/K (DzKw/ (...))

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie poprzez wpisanie w dziale II księgi wieczystej nr (...) prowadzonej dla nieruchomości obejmującej działki nr (...) przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg wieczystych z siedzibą w K., prawa własności w udziałach:

- J. P. s. A. w 1/4 części;
- M. P. c. A. w 1/4 części,
- K. J. c. R. i M. T. w 1/10 części,
- M. B. c. R. i M. T. w 1/10 części,
- S. B. s. R. i M. T. w 1/10 części,
- A. B. s. R. i M. T. w 1/10 części,
- A. G. c. R. i M. T. w 1/10 części,

w miejsce Gminy K.;

II. zasądzić od uczestnika Gminy K. na rzecz wnioskodawcy J. P. kwotę 320 (trzysta dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. P. domagał się wpisania w dziale II księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości składającej się z działki nr (...) przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w K., prawa własności w udziale wynoszącym 1/4 części na jego rzecz oraz na rzecz uczestników: M. P. w udziale wynoszącym 1/4 części, K. J. w udziale wynoszącym 1/10 części, A. G. w udziale wynoszącym 1/10 części, M. B. w udziale wynoszącym 1/10 części, S. B. w udziale wynoszącym 1/10 części i A. B. w udziale 1/10 części, w miejsce obecnego właściciela, tj. Gminy K..

Do wniosku dołączono m.in. odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie z dnia 30 lipca 1990 r., sygn. akt I Ns 987/90/K w przedmiocie stwierdzenia spadku do A. H. dwojga imion P., postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 19 lipca 1999 r., sygn. akt III Ns 1067/99 w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po M. T. K. B., postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z dnia 13 grudnia 2000 r., sygn. akt I Ns 2022/99/S w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po A. P. (1), postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z dnia 6 września 2006 r., sygn. akt I Ns 530/06/S w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po A. P. (2), a także decyzję Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2009 r. (...), decyzję Wojewody (...) z dnia 30 września 2008 r. (...), wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. akt (...), decyzję nr (...) Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 16 stycznia 2014 r. (...) (...), decyzję nr (...) Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 17 października 2013 r. (...) (...), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 5 sierpnia 2014 r., sygn. akt (...)

Na uzasadnienie wniosku J. P. podał, iż działki nr (...) stanowiły własność A. P. (3), którego spadkobiercami są wnioskodawca i uczestnicy postępowania wieczystoksięgowego. Podał, że wymienione działki w 1944 r. zostały przejęte z mocy prawa na podstawie Dekretu (...) Komitetu (...) o reformie rolnej na rzecz Skarbu Państwa, natomiast na mocy decyzji Wojewody (...) z dnia 11 września 1996 r. stały się z mocy prawa własnością Gminy K.. Wnioskodawca wskazał, że Wojewoda (...) decyzją z dnia 30 września 2008 r., utrzymaną w mocy decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2009 r., stwierdził, że nieruchomość objęta wnioskiem nie podpadała pod działanie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej. Ponadto wnioskodawca podał, że orzeczono nieważność decyzji, które stwierdzały nabycie przez Gminę K. z mocy prawa własności nieruchomości objętej wnioskiem. Zdaniem wnioskodawcy, przedstawiony stan potwierdza, że własność działek (...) nigdy nie przeszła na własność Skarbu Państwa i tym samym nie mogła stać się własnością Gminy K., co oznacza, że właścicielami powyższych działek są spadkobiercy A. P. (3).

Postanowieniem z dnia 18 listopada 2015 r. referendarz sądowy oddalił wiosek stwierdzając, że prawomocne stwierdzenie w decyzji administracyjnej przez uprawniony do tego organ, że nieruchomość nie podpadała pod działanie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu PKWN, nie stanowi wystarczającej podstawy ustalenia w postępowaniu wieczystoksięgowym, że odpadła podstawa wpisu taka jak zaświadczenie Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w C., Wydział (...) i Leśnictwa z dnia 16 grudnia 1963 r. nr R.. (...). Ponadto, w uzasadnieniu wskazano, iż na przeszkodzie do uwzględnienia wniosku stoją również nieścisłości w treści postanowień spadkowych mających wykazać następstwo prawne po A. P. (3).

W skardze na orzeczenie referendarza wnioskodawca domagał się jego uchylecia i dokonania wpisu zgodnego z wnioskiem zarzucając naruszenie art. 626[8] §2 kpc i art. 626[9] kpc; art. 626[8] §2 kpc w zw. z art. 233 §1 kpc w zw. z art. 13 §2 kpc; art. 626[8] §2 kpc w zw. z art. 233 §1 kpc w zw. z art. 1 ust. 1 dekretu z dnia 8 sierpnia 1946 r. o wpisywaniu w księgach hipotecznych (gruntowych) prawa własności nieruchomości przejętych na cele reformy rolnej w zw. z art. 1 ust. 2 lit b-e dekretu PKWN w zw. z §5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r.

o przeprowadzeniu reformy rolnej; art. 626[8] §2 kpc w zw. z art. 1 ust. 1 dekretu z 1946 r. w zw. z art. 1 ust. 2 lit. b-e dekretu PKWN w zw. z § 5 ust. 1 rozporządzenia w/s wykonania dekretu; art. 233 §1 kpc w zw. z art. 13 §2 kpc.

Postanowieniem z dnia 7 marca 2016 r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek o wpis.

Z ustaleń poczynionych przez sąd wynikało między innymi, że w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej dla nieruchomości o pow. 0,0050 ha stanowiącej działki nr (...) w K. jako właściciel ujawniona jest Gmina K.. Na karcie (...) A. hr. P. został ujawniony jako właściciel na podstawie dekretu przyznania spadku z dnia 19 lipca 1919 r. (wpis(...)). W stanowiącym podstawę wpisu dekrecie o przyznaniu spadku stwierdzono, że spadek po A. hr. P. nabył A. W. A. M. (1) 5-ga imion hr. P..

W dalszym wpisie jako właściciel został ujawniony Skarb Państwa na podstawie zaświadczenia Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w C. Wydział (...) Leśnictwa z dnia 16 grudnia 1963 r. (...). (...), w miejsce A. hr. P..

Dla nieruchomości – w tym dla parceli L.. (...) i (...) – założono księgę wieczystą (...), gdzie przy przeniesieniu podstawy wpisu z karty(...) lwh T.. (...) K. ujawniono Skarb Państwa jako właściciela.

Minister Administracji i Cyfryzacji w decyzji nr (...) z dnia 17 października 2013 r. (...) (...) stwierdził nieważność decyzji Wojewody (...) z dnia 11 września 1996 r., znak (...) (...), w części działek aktualnie oznaczonych nr (...) i (...). Decyzja ta została utrzymana w mocy decyzją z dnia 16 stycznia 2014 r. wydaną przez Ministra Administracji i Cyfryzacji. Wyrokiem z dnia 5 sierpnia 2014 r. WSA w Warszawie oddalił skargę Gminy K. na powyższą decyzję. Postanowieniem z dnia 1 września 2015 r. wstrzymano wykonanie decyzji nr (...) z dnia 17 października 2013 r.

Decyzją z dnia 30 września 2008 r., znak (...) (...) (...) Wojewoda (...) stwierdził m.in., że byłe parcele katastralne – objęte dawnym wykazem (...) gm. kat. K. nie podpadały pod działanie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej. Decyzja ta została utrzymana w mocy decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2009 r. NSA wyrokiem z dnia 6 czerwca 2013 r., uchylił wyrok WSA w Warszawie z dnia 1 sierpnia 2012 r. i oddalił skargi Gminy K., Nadleśnictwa K. oraz Powiatu (...) na decyzję Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2009 r.

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie w postanowieniu z dnia 30 lipca 1990 r. stwierdził, że spadek po A. H. dwojga imion P. nabyły po połowie dzieci spadkodawcy M. T. dwojga imion B. z d. P. i A. S. dwojga imion P..

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w postanowieniu z dnia 19 lipca 1999 r. stwierdził, że spadek po M. T. K. B. nabyły dzieci: K. J., A. M. (2) J. G., M. B., S. B. i A. B. po 1/5 części każde z nich.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 13 grudnia 2000 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie stwierdził, że spadek po A. P. (1) nabyli syn A. P. (2) i córka M. P. – po 1/2 części każde z nich.

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie w postanowieniu z dnia 6 września 2006 r. stwierdził, że spadek po A. P. (2) nabył w całości syn J. P..

W ocenie Sądu Rejonowego wniosek podlegał oddaleniu, albowiem w wyniku poczynionych ustaleń sąd nabrał wątpliwości co do tego, iż przedstawione przez wnioskodawcę dokumenty świadczą o tym, że odpadła podstawa wpisu własności na rzecz Gminy K. oraz że prawo własności przysługiwało rzeczywiście A. P. (3), a jeśli tak to czy wnioskodawca i uczestnicy wykazali w wymagany sposób następstwo prawne. Sąd Rejonowy przyjął na wstępie, że decyzja administracyjna z dnia 17 października 2013 r., którą wnioskodawca przedłożył, celem wykazania, że Gmina K. nie jest właścicielem działek, której to wykonalność została wstrzymana w związku ze wznowieniem postępowania nie może być podstawą do wpisu w księdze wieczystej. W kwestii wpisu własności na rzecz Skarbu Państwa sąd nie dysponuje dokumentem stanowiącym podstawę tego wpisu, czyli zaświadczeniem Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w C. Wydział (...) i Leśnictwa z dnia 16 grudnia 1963 r., a zdaniem sądu stwierdzenie w decyzji, że nieruchomość nie podpada pod działanie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu PKWN nie stanowi wystarczającej podstawy do ustalenia w postępowaniu wieczystoksięgowym, że odpadła podstawa wpisu własności na rzecz Skarbu Państwa.

Sąd Rejonowy stwierdził, że na podstawie samego wpisu bez możliwości dokonania analizy dokumentu będącego jego podstawą nie można jednoznacznie ustalić przepisów dekretu PKWN w oparciu o które doszło do przejścia prawa własności na rzecz Skarbu Państwa. Decyzja wydana na podstawie §5 rozporządzenia z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania reformy rolnej nie rozstrzyga czy nieruchomości podpada pod działanie innych podstaw przejścia nieruchomości na cele reformy rolnej określonych w art. 2 ust. 1 lit. b-d dekretu PKWN. Wreszcie sąd wieczystoksięgowy powziął wątpliwość co do wykazania przez wnioskodawcę następstwa prawnego po A. P. (3). Z powyższych względów na podstawie art. 626[9] kpc wniosek został oddalony.

W apelacji od powyższego postanowienia wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 626[8] §2 kpc i art. 626[9] kpc poprzez przekroczenie zakresu kognicji sądu wieczystoksięgowego przyjęcie bez oparcia w treści złożonych do sprawy dokumentów, że zachodzi wątpliwość czy i na jakiej konkretnej podstawie nieruchomości została przejęta na cele reformy rolnej na podstawie przepisów dekretu PKWN; art. 626[8] §2 kpc w zw. z art. 233 §1 kpc w zw. z art. 1 ust. 1 dekretu z dnia 8 sierpnia 1946 r. w zw. z art. 1 ust. 2 lit. b-e dekretu PKWN w zw. z §5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu PKWN poprzez uznanie, że decyzja z dnia 30 września 2008 r. oraz treść księgi wieczystej (...) nie przesądzają na podstawie jakich przepisów dekretu PKWN nastąpiło przejście na cele reformy rolnej nieruchomości objętej wymienioną księgą; art. 626[8] §2 kpc w zw. z art. 1 ust. 1 dekretu z 1946 r. w zw. z art. 1 ust. 2 lit b-e dekretu PKWN w zw. z §5 ust. 1 rozporządzenia w/s wykonania dekretu poprzez błędne przyjęcie, że decyzja z dnia 30 września 2008 r. nie stanowi dostatecznej podstawy do wykreślenia z księgi wieczystej jako właściciela Skarbu Państwa; art. 233 §1 kpc w zw. z art. 13 §2 kpc poprzez uznanie, że nie jest możliwe prawidłowe ustalenie następstwa prawnego po A. P. (3). Wnioskodawca domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia i dokonania wpisu zgodnego z wnioskiem oraz zasądzenia kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył ,co następuje:

Apelacja jest zasadna, a przedstawione w niej zarzuty skutkować musiały zmianą zaskarżonego orzeczenia w kierunku postulowanym we wniesionym środku odwoławczym.

Zasadnie podnosi apelujący, że sąd dokonując badania wniosku, dołączonych dokumentów oraz treści księgi wieczystej przekroczył granice wynikające z zakresu art. 626[8] §2 kpc. Sąd bowiem doszedł do przekonania, że w sprawie występuje niepewność co do faktu, czy nieruchomości podlegała przejściu z mocy prawa na podstawie przepisów dekretu PKWN, w szczególności czy podlegała przejściu na podstawie art. 2 ust. 1 lit. e tegoż dekretu. Podkreślenia wymaga, że w postępowaniu w sprawie o wpis sąd wieczystoksięgowy nie bada czy określony w zaoferowanych przez wnioskodawcę dokumentach stan prawny jest zgodny ze stanem rzeczywistym ani takiego stanu nie ustala. Sąd ten nie rozstrzyga też sporów o prawo. Celem postępowania o wpis jest ujawnienie prawa. W kompetencji sądu wieczystoksięgowego nie leży wszechstronne badanie stanu prawnego nieruchomości. Do istoty postępowania wieczystoksięgowego należy badanie jedynie czy wnioskodawca w oparciu o przedstawione sądowi dokumenty może wywieść swoje prawo z prawa podmiotu wpisanego wcześniej do księgi wieczystej, w postępowaniu wieczystoksięgowym sąd nie bada zgodności przedstawionego dokumentu będącego podstawą wpisu z rzeczywistym stanem prawnym.

Art. 2 ust. 1 lit a, b, c, d, e Dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. Nr 4, poz. 17) przewidywał, że na cele reformy rolnej będą przeznaczone nieruchomości ziemskie o charakterze rolniczym. Wymienione nieruchomości – jak stanowił akapit drugi wymienionego przepisu – przeszły bezzwłocznie bez żadnego wynagrodzenia w całości na własność Skarbu Państwa z przeznaczeniem na cele wskazane w art. 1 część druga, czyli na cele reformy rolnej. Jednocześnie zwrócenia uwagi wymaga, że na podstawie art. 1 ust. 1 Dekretu z dnia 8 sierpnia 1946 r. o wpisywaniu w księgach hipotecznych (gruntowych) prawa własności nieruchomości przejętych na cele reformy rolnej (Dz.U. 1946, nr 39, poz. 233) urzędy ziemskie wydawały odpowiednie zaświadczenia bez uprzedniego wydania odrębnej decyzji administracyjnej. Było to zaświadczenie starosty stwierdzające, że nieruchomości ziemskie jest przeznaczona na cele reformy rolnej. Tylko w przypadku nieruchomości wymienionych w art. 2 ust. 1 lit. e Dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej, wydanie odpowiedniego zaświadczenia mogło

być poprzedzone odpowiednią decyzją administracyjną o charakterze deklaratoryjnym, przy czym także w tym przypadku właściwy urząd mógł wydać odpowiednie zaświadczenie bez uprzedniego wydania decyzji administracyjnej (tak Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 lipca 2007 r., SK 1/06). Na podstawie art. 1 ust. 1 Dekretu z dnia 8 sierpnia 1946 r. zaświadczenie, które stanowiło uproszczoną podstawę do ujawnienia Skarbu Państwa jako właściciela w księgach wieczystych mogło ograniczać się do „urzędowego potwierdzenia, że dana nieruchomość spełnia przesłanki określone w dekrete o przeprowadzeniu reformy rolnej (vide: tamże). W rezultacie należy stwierdzić, że ówczesne przepisy dekretu nie wymagały, aby w treści zaświadczenia wskazana była wyraźna podstawa przejścia własności na rzecz Skarbu Państwa, miał bowiem wynikać z niego wyłącznie fakt przejścia prawa własności na podstawie przepisów Dekretu PKWN. W kontekście powyższego niezrozumiałe są twierdzenia sądu I instancji, jakoby nie było możliwe stwierdzenie, że nieruchomość przeszła na własność Skarbu Państwa na podstawie Dekretu PKWN, a w szczególności na podstawie jakich przepisów tego Dekretu, zaś sam fakt wadliwości przejęcia własności nieruchomości na tej podstawie potwierdza zalegająca w aktach sprawy ostateczna i prawomocna decyzja administracyjna z dnia 30 września 2008 r. wydana na podstawie § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu PKWN.

Sąd wieczystoksięgowy powołał się w uzasadnieniu skarżonego orzeczenia na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., sygn. akt II CSK 504/11, ale umknęło sądowi, że oddalając wniosek o wpis prawa własności sąd powinien był wskazać takie okoliczności wynikające z dokumentów przedstawionych przez wnioskodawcę, które wskazywałyby na niepewność, że nieruchomość podlegała przejściu z mocy prawa przez Skarb Państwa na cele reformy rolnej na podstawie przepisów PKWN. Sąd natomiast nie wskazał na jakikolwiek dokument zalegający w aktach sprawy, który powodowałby wątpliwość w tym zakresie, co więcej sąd wskazał, że w toku postępowania nie zostały ujawnione dokumenty stanowiące podstawę wpisu własności na rzecz skarbu Państwa. Tymczasem, oddalając wniosek o wpis sąd powinien był wskazać wyraźnie dokumenty z których wynika wątpliwość co do faktu, że nieruchomość przeszła na własność Skarbu Państwa na podstawie Dekretu PKWN, czego nie uczynił, a nie powoływać się na brak dokumentów uzasadniających przejście własności na rzecz Skarbu Państwa. W świetle w/ w orzeczenia Sądu Najwyższego brak tego rodzaju dokumentów nie może być podstawą dla powstania wątpliwości sądu wieczystoksięgowego. Sąd ten bada dokumenty i poruszając się wyłącznie w tych granicach w oparciu o treść zalegających w aktach sprawy dokumentach winien był wskazać, że w sprawie zachodzą wątpliwości uzasadniające wystąpienie przez wnioskodawcę z pozwem o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. Odmienne rozumowanie mogłoby bowiem prowadzić do generowania nadużyć w postępowaniu wieczystoksięgowym, bowiem sąd mógłby oddalić wniosek o wpis ze względu na powzięcie wątpliwości, która nie znajduje potwierdzenia w ujawnionych w toku postępowania dokumentach, a trzeba przecież podkreślić, że ten sąd opiera się jedynie na dokumentach zalegających w aktach księgi wieczystej oraz tych dołączonych do wniosku o wpis i nie ma możliwości jako podstawy orzeczenia wskazywać na okoliczności nie znajdujące potwierdzenia we wskazanej dokumentacji.

W niniejszej sprawie wnioskodawca przedstawił dokumenty, z których wynika, że nieruchomość, której wniosek dotyczy, została objęta wadliwym przejęciem na rzecz Skarbu Państwa na podstawie przepisów Dekretu PKWN. Powyższa konstatacja wynika z treści §5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu PKWN z dnia 6.09.1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej w powiązaniu z sentencją wydanych w sprawie ostatecznych decyzji administracyjnych. Zgodnie z §5 cyt. rozporządzenia, orzekanie w sprawach, czy dana nieruchomość podpada pod działanie przepisów art. 2 ust. 1 pkt e należy w I instancji do kompetencji wojewódzkich urzędów ziemskich. Obecnie kompetencje powyższe wykonują wojewodowie. Do wniosku zostały dołączone ostateczne i prawomocne decyzje: z dnia 30.09.2008 r. znaj (...) (...) (...) Wojewody (...) oraz z dnia 23.11.2009 r. znak (...) (...) Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, stwierdzające, iż nieruchomość objęta wnioskiem nie podpadała pod działanie art. 2 ust. 1 lit e Dekretu PKWN. Zwrócenia w tym miejscu uwagi wymaga, że określone w powołanym rozporządzeniu kompetencje organu administracji publicznej ograniczają się do badania czy prawo własności nieruchomości przeszło na rzecz Skarbu Państwa, ale wyłącznie na podstawie art. 2 ust. 1 lit e Dekretu PKWN. Powyższe oznacza, że w przypadku, w którym dana nieruchomość przeszła na własność Skarbu Państwa na innej podstawie niż wyżej wskazana, organ administracji publicznej nie ma przyznanej kompetencji do orzekania. W efekcie decyzja orzekająca, iż prawo własności danej nieruchomości nie przeszło na własność Skarbu Państwa na

podstawie art. 2 ust. 1 lit e Dekretu PKWN przesądza jednocześnie, iż prawo to nie przeszło na innej podstawie w związku z przepisami Dekretu PKWN. Organ administracji publicznej bowiem nie jest właściwy, aby orzekać czy dana nieruchomości przeszła na jakichkolwiek innych podstawach, tj. art. 2 ust. 1 lit b-d.

Skoro więc wnioskodawca zaoferował dokumenty, w których organ administracji publicznej w sposób ostateczny stwierdził, że przedmiotowa nieruchomości nie podlegała przepisom Dekretu PKWN i jednocześnie nie ma żadnych dokumentów, z których wynikałoby, że nieruchomości przeszła na rzecz Skarbu Państwa na podstawie innego zdarzenia, to oddalenie wniosku o wpis nie było zasadne. W postanowieniu z dnia 25 kwietnia 2012 r., sygn. akt II CSK 461/11, Sąd Najwyższy stwierdził, że dla orzekania w przedmiocie objęcia danej nieruchomości dyspozycją art. 2 ust. 1 lit. e dekretu PKWN o przeprowadzeniu reformy rolnej na podstawie §5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej właściwa jest droga postępowania administracyjnego. Ponadto Sąd stwierdził, że „Następcy prawni poprzednich właścicieli nieruchomości, ubiegający się o wpis na swoją rzecz, powinni legitymować się orzeczeniem stwierdzającym, że dana nieruchomości nie podpada (jest wyłączona) spod działania przepisów art. 2 ust. 1 pkt e dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej (§ 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej – Dz. U. 1945, Nr 10, poz 51 ze zm.) zatem, że i tytuł własności przysługiwał tym osobom.” W związku z powyższym dla wydania omawianej decyzji administracyjnej (stwierdzającej niepodpadanie nieruchomości pod działanie przepisów art. 2 ust. 1 lit. e Dekretu PKWN o reformie rolnej) konieczne jest, aby nieruchomości nie podpadała pod inne podstawy przejęcia niż art. 2 ust. 1 lit e Dekretu PKWN, tylko wówczas organ administracji publicznej ma kompetencje do orzekania.

W wyroku z dnia 22 listopada 2012 r., sygn. II CSK 128/12, Sąd Najwyższy wskazał, że droga administracyjna jest wyłącznie właściwa do orzekania na podstawie §5 rozporządzenia z dnia 1 marca 1945 r., jako przepisu szczególnego w rozumieniu art. 2 § 3 kpc, o tym, czy dana nieruchomości lub jej część wchodzi w skład nieruchomości ziemskiej, o której mowa w art. 2 ust. 1 lit, e dekretu, a decyzja wydana w tym trybie ma charakter deklaracyjny. Dalej Sąd stwierdził, że „W razie stwierdzenia braku przesłanek do zastosowania art. 2 ust. 1 lit, e dekretu, organ administracyjny orzeka o wyłączeniu spod działania tego przepisu danej nieruchomości i decyzja wywołuje wobec Skarbu Państwa skutki rzeczowe, potwierdzając, że nie doszło do nabycia prawa własności ex lege. Ostateczna decyzja administracyjna rozstrzyga wiążąco dla sądów kwestie nabycia przez Skarb Państwa prawa własności nieruchomości, a wynik postępowania administracyjnego ma bezpośredni wpływ na rozstrzygnięcie sadu w sprawie cywilnej, dla której orzeczenie wydane na podstawie §5 rozporządzenia ma charakter prejudycjalny.

Z powyższego wynika więc, że jedynym możliwym i właściwym sposobem na stwierdzenie, że dana nieruchomości nie stanowiła nieruchomości ziemskiej w rozumieniu przepisu art. 2 ust. 1 lit. e Dekretu PKWN, a co za tym idzie nie mogła stać się własnością Skarbu Państwa, jest postępowanie administracyjne prowadzone na podstawie § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu PKWN. Nie można tracić z pola widzenia, że skarżący uzyskał i przedłożył prawomocne decyzje administracyjne, które stanowią podstawę do dokonania przedmiotowego wpisu. Innej procedury prawodawca nie przewiduje bowiem.

W decyzji z dnia 30 września 2008 r. Wojewoda (...) stwierdził, że były parcele katastralne, w tym te objęte niniejszym wnioskiem, nie podpadały pod działanie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu PKWN. W konsekwencji należy przyjąć, że organ administracji publicznej prowadząc postępowanie zmierzające do wydania przedmiotowej decyzji wykluczył, jakoby dobra A. P. (3) mogły zostać przejęte na innej podstawie prawnej aniżeli art. 2 ust. 1 lit. e Dekretu. Mając bowiem na uwadze konstytucyjną zasadę praworządności z art. 2 i 7 Konstytucji RP powtórzoną w art. 7 kpc dojść należy do wniosku, że w każdym przypadku organ działając na podstawie przepisów prawa, jest obowiązany ustalić obowiązujące normy prawne, mające zastosowanie w danej sprawie, co oznacza ustalenie obowiązywania przepisu, który powinien znaleźć zastosowanie, a także ustalenie znaczenia normy w nim zawartej. Organ nie jest związany wskazaną przez stronę podstawą żądana, lecz ustala ją samodzielnie. Prowadzi to do konkluzji, że wydając decyzję z dnia 30 września 2008 r. Wojewoda (...) zbadał nie tylko, czy dobra A. P. (3) podpadały pod art. 2 ust. 1 lit. e Dekretu PKWN, ale również musiał zweryfikować, czy dobra te podpadały pod przepisy art. 2 ust. 1 lit. b-d Dekretu. W konsekwencji Wojewoda uznał, że dobra A. P. (3) nie miały charakteru ziemskiego/rolniczego (nie były objęte hipoteką art. 2 ust. 1

lit. e Dekretu)/. Wobec czego organ ten ustalił, że dobra te zostały przejęte na tej właśnie podstawie, zaś w związku z brakiem charakteru rolniczego przejęcie to było niezasadne. Litera b) stanowi o przejmowaniu na cele reformy rolnej nieruchomości będących własnością obywateli Rzeczy Niemieckiej i obywateli polskich narodowości niemieckiej (art. 2 ust. 1 lit b dekretu PKWN). Z kolei art. 2 ust. 1 lit. c) przewidywał przejęcie nieruchomości osób skazanych za niektóre przestępstwa (zdrada stanu, pomoc udzielona okupantom, względnie inne przestępstwa określone w dekrete PKWN). Wreszcie, w art. 2 ust. 1 lit d) dekretu PKWN na cele reformy rolnej przeznaczono dobra skonfiskowane na innej podstawie. Skoro więc A. P. (3) nie zostało wykazane, ażeby A. P. (3) był obywatelem niemieckim, czy też został skazany za zdradę stanu ani za inne przestępstwo, czy też że jego dobra zostały też skonfiskowane na innej podstawie, to tym samym organ administracji uznał, że nieruchomości A. P. (3) zostały przejęte na podstawie art. 2 ust. 1 lit. e Dekretu PKWN.

Sąd wieczystoksięgowy oddalił wniosek o wpis także z tej przyczyny, że jego zdaniem nie odpadła podstawa wpisu prawa własności na rzecz Gminy K., bowiem postanowieniem z dnia 1 września 2015 r. Minister Administracji i Cyfryzacji wstrzymał wykonanie decyzji nr (...) z dnia 17 października 2013 r. utrzymaną w mocy decyzją nr (...) z dnia 16 stycznia 2014 r., w której to stwierdzono nieważność decyzji Wojewody (...) z dnia 11 września 1996 r. W ocenie sądu wieczystoksięgowego decyzja administracyjna, której wykonanie zostało wstrzymane w związku ze wznowieniem postępowania nie może być podstawą wpisu w księdze wieczystej. Tymczasem jak wynika z przedłożonej przez apelującego decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 lutego 2016 r., nr (...) organ ten utrzymał w mocy decyzję z dnia 15 października 2015 r. odmawiającą uchylenia decyzji z dnia 17 października 2013 r. (utrzymanej w mocy decyzją z dnia 16 stycznia 2014 r.), którą stwierdzono nieważność decyzji Wojewody (...) z dnia 11 września 1996 r. stwierdzającej nabycie przez Gminę K. z mocy prawa, nieodpłatnie, prawa własności do nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów w jednostce ewidencyjnej K., obręb K., jako działka nr (...) uregulowanej w księdze wieczystej nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze, Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w K., zgodnie ze sporządzonym spisem, opisanym w karcie inwentaryzacyjnej nr (...), stanowiącej integralną część tej decyzji – w części działek oznaczonych numerami (...) (vide: k. 372 – 377). Z powyższego wynika więc, że postępowanie w przedmiocie wznowienia postępowania zakończonego decyzją z dnia 16 stycznia 2014 r. zostało ostatecznie zakończone decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 lutego 2016 r. Wydanie ostatecznej decyzji z dnia 4 lutego 2016 r. przesądza o tym, że decyzja Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 16 stycznia 2014 r., utrzymująca w mocy decyzję Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 17 października 2013 r. jest obowiązująca i wywołuje skutki prawne. W związku z tym nie ma podstaw do przyjęcia w ślad za sądem wieczystoksięgowym, że nie odpadła podstawa wpisu prawa własności na rzecz Gminy K..

Nie sposób też odmówić apelującemu racji w twierdzeniu o nielogicznym rozumowaniu sądu wieczystoksięgowego, który z jednej strony wskazuje na swoje związanie treścią decyzji z dnia 30 września 2008 r., a następnie powołuje się na wątpliwości, czy przejęcie nieruchomości na cele reformy rolnej nastąpiło na podstawie art. 2 ust. 1 lit e dekretu PKWN, pomimo, iż w sentencji tejże decyzji organ administracyjny wskazał wprost, że przejęcie nastąpiło na tej właśnie podstawie. Zasadnie podnosi się w apelacji, że rozumowanie i argumentacja sądu pozostają w sprzeczności, co prowadzi do naruszenia zasad logiki i rozumowania prawniczego, a w konsekwencji do naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów.

Wreszcie odnosząc się do wątpliwości związanych z nieścisłościami w przedłożonych do postępowania postanowieniach spadkowych wykazujących następstwo prawne wnioskodawcy i uczestników po A. P. (3), to wskazać należy, że wnioskodawca po wyjaśnieniach rozbieżności co do drugiego i kolejnych imion A. P. (3), bo pierwsze imię jest we wszystkich dokumentach tożsame, i zwracał uwagę, że wiązało się to z faktem wyjazdu A. P. (3) podczas II wojny światowej do Francji, a potem do Wielkiej Brytanii, gdzie rzeczony zmarł. Wnioskodawca wyjaśniał, że posługiwanie się pięciorgiem imion, z których drugie miało nieprzetłumaczalny charakter, stanowiło niezwykłą uciążliwość w obcym kraju, wobec czego A. P. (3) zaprzestał posługiwania się nimi, a w zamian za to zaczął posługiwać się imionami A. H., przedłożył dokumenty, z których wynika tożsamość osoby (odpis skrócony aktu urodzenia A. P. (3), sprostowany akt zgonu wydany w wielkiej Brytanii oraz odpis skrócony aktu zgonu wydany przez USC M. S. W.). Sprostowanie aktu zgonu A. P. (3) stanowi potwierdzenie, iż A. P. (3), A. P. (3) oraz A. A. (3) A. P. (2) to jedna i ta sama osoba, co

powinno rozwiewa wątpliwości co do tożsamości osoby A. P. (3). Następnie akt zgonu A. P. (3) wydany w Wielkiej Brytanii został transkrybowany do polskich ksiąg aktów stanu cywilnego, czego dowodem jest przedłożony w apelacji skrócony odpis aktu zgonu, gdzie zostało ujawnionych wszystkie pięć imion spadkodawcy, tj.: A. A. (3) A. P. (2). Fakt dokonania transkrypcji aktu zgonu wydanego w Wielkiej Brytanii do polskich ksiąg aktów stanu cywilnego stanowi potwierdzenie, iż A. P. (3) jest tożsamą osobą co A. A. (3) A. P. (2), albowiem w przeciwnym razie transkrypcja aktu stanu cywilnego nie byłaby możliwa, stosownie do art. 107 ust. 3 w zw. z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U z 2014 r., poz.1741). Tożsame też są imiona rodziców, data urodzenia i data śmierci.

Odpis skrócony aktu zgonu A. A. (3) A. P. (2) należy uznać za „inny odpowiedni dokument” w rozumieniu art. 31 ust. 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece i może stanowić podstawę wpisu w księdze wieczystej, co stanowi potwierdzenie w wypowiedziach doktryny.

Co do istnienia rozbieżności co do imion i form nazwisk spadkobierców A. P. (3), to stwierdzić trzeba, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że imiona pozostałych spadkobierców A. P. (3) pokrywają się. Sąd Odwoławczy uznaje, że z tego tylko, że w niektórych postanowieniach spadkowych wymieniono jedno ich imię, a w innych więcej nie można wysnuwać wniosku co do braku tożsamości osób. Dołączone do wniosku postanowienia spadkowe w sposób wyraźny i pewny prezentują jak kształtowało się następstwo prawne po A. P. (3). Jednocześnie zwrócenia uwagi wymaga, że brzmienie nazwiska M. B. w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku po A. P. (3) z dnia 30 lipca 1990 r., sygn. akt I Ns 987/90/K zostało sprostowane postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie z dnia 21 września 2015 r., sygn. I Ns 987/90/K w ten sposób, że w sentencji postanowienia spadkowego z dnia 30 lipca 1990 r. w miejsce słowa (...) wpisano słowo (...), co potwierdziło tożsamość M. B..

W tym stanie rzeczy wskazać należy, że oddalenie wniosku nie było zasadne, co skutkowało zmianą zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono jak w pkt II sentencji na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.. Na zasądzoną od uczestnika Gminy K. na rzecz wnioskodawcy kwotę złożyły się następujące należności: opłata sądowa od apelacji 200 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 120 zł (wysokość ustalona na podstawie § 5 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1, pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Joanna Ćwik-Bielińska SSO Lucyna Rajchel SSO Krystyna Dobrowolska